

به نام آن که جان را فکرت آموخت

دانش پژوهی آموزشی

احمد پریزاد

دانشجوی دکتری تخصصی آموزش پزشکی

دانشگاه علوم پزشکی تهران

اهداف جلسه

➤ آشنایی با مفهوم دانش پژوهی

➤ کسب توانایی نگارش فرایند دانش پژوهی

مقدمه

- ▶ شرایط جامعه در اواسط قرن بیستم موج بروز رویکرد پژوهش محور در محیط های آکادمیک شده بود.
- ▶ افراد با هدف آموزش در دانشگاه استخدام می شدند ولی تنها مبنای ارزشیابی آنها پژوهش بود.

مقدمه

▶ در ایران نیز رویه ای مشابه در طی سالیان اخیر وجود داشته است. آنچه همواره اعضای هیأت علمی برای ارتقای شان نگران آن بوده اند، مسأله پژوهش بوده است تا آموزش.

▶ این روال سبب شده است پژوهش اولویت بیشتری نسبت به آموزش پیدا کند.

مقدمه

یکی از مؤثرترین و راهبردی ترین اقدامات در جهت توجه به آموزش، به عنوان یکی از مهم ترین نقش های اعضای هیأت علمی، تعریف جدیدی بود که از مفهوم دانش پژوهی ارائه شد

مفهوم بسط یافته دانش پژوهی

- بویر در کتابش دانش پژوهی را به چهار شکل ارائه می دهد:
- پژوهش (research)
- کاربرد دانش (application)
- ادغام (integration)
- آموزش (education)

آموزش مبتنی بر دانش و دانش پژوهی آموزشی

► آموزش برجسته (excellence in teaching)

ارائه آموزش با کیفیت و کمیت برجسته

► آموزش با رویکرد عالمانه (scholarly teaching)

یک رویکرد نظام مند و آگاهانه با استفاده از دستاوردهای موجود در جامعه آموزش

► دانش پژوهی آموزشی (scholarship of teaching)

مجری منابع تازه ای را در اختیار جامعه آموزشی قرار می دهد و با این کار منجر به پیش برد دانش در عرصه آموزش می گردد

سوال اول

دانش پژوهی آموزشی (scholarship teaching)

چیست؟

دانش پژوهی آموزشی

- ▶ فعالیتی دانش پژوهی محسوب می شود که:
- ▶ بدیع ، نوآورانه و مبتنی بر رویکرد عالمانه باشد.
- ▶ به نوعی انتشار یافته باشد که **امکان دسترسی عموم** به آن فراهم شده باشد.
- ▶ توسط گروه خبرگان همگن مورد **ارزیابی** قرار گرفته باشد.

سؤال دوم

فعالیت بدیع آموزشی یعنی چه ؟ یعنی فعالیت باید برای اولین بار
در جهان انجام شده باشد؟

حیطه های دانش پژوهی آموزشی

- ▶ دانش پژوهی آموزشی می تواند در هر یک از حوزه های فعالیت های آموزشی شامل موارد زیر باشد:
- ▶ -تدریس (Teaching)
- ▶ -برنامه ریزی آموزشی ((Curriculum development)
- ▶ -راهنمایی و مشاوره ((Advising and mentoring)
- ▶ -مدیریت آموزشی (Education leadership and administration)
- ▶ -ارزیابی فراگیران (Learner assessment)

یک نکته مهم

► فعالیتهای دانش پژوهی آموزشی در صورتی می توانند مورد ارزش گذاری قرار گیرند که بر اساس **معیارهای شش گانه کلاسیک (Classic)** ارائه شوند.

► به این منظور در ارائه مستندات و مدارک مربوط به فعالیت های دانش پژوهی به این معیارها به صورت **مشخص** اشاره شود.

معیارهای ارزیابی دانش پژوهی

شش معیار زیر در ارزیابی تمام اشکال دانش پژوهی مورد استفاده قرار می گیرند:

دارا بودن اهداف مشخص

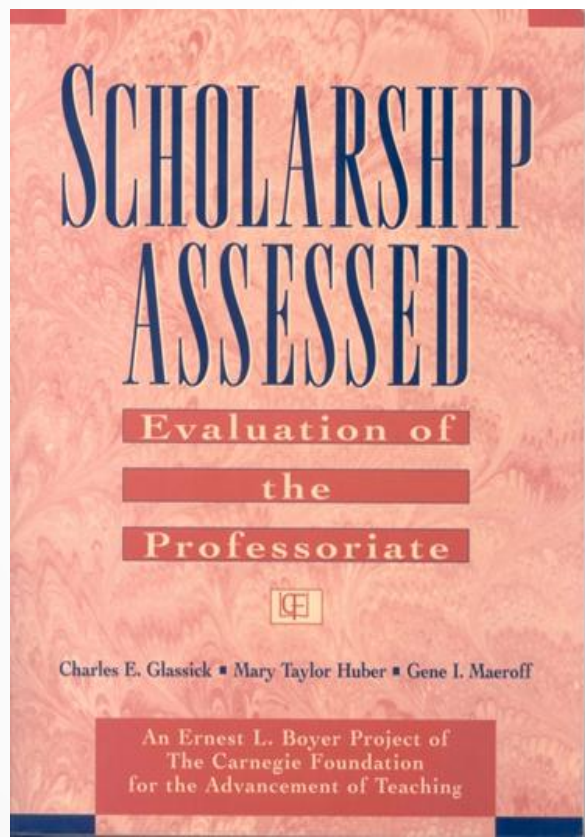
کسب آمادگی کافی

استفاده از روش مندی مناسب

نتایج قابل توجه

ارائه مؤثر

بازبینی نقادانه

ارزیابی دانش پژوهی

➤ ۱- دارا بودن اهداف مشخص

➤ فرد دانش پژوه باید اهداف خود را از فعالیت های صورت گرفته به وضوح بیان کند.

➤ آیا هدف اصلی به وضوح بیان شده است؟

➤ آیا اهداف بیان شده واقع بینانه و قابل دسترسی هستند؟

➤ آیا موضوع مورد پرسش در زمینه مربوطه مهم است؟

ارزیابی دانش پژوهی (ادامه)

۲- کسب آمادگی کافی

آگاهی از فعالیت های قبلی صورت گرفته در زمینه مورد نظر

داشتن مهارت های لازم برای انجام فعالیت

از پیش فراهم کردن منابع مورد نیاز آن فعالیت

ارزیابی دانش پژوهی (ادامه)

- ۳- استفاده از روش مندی مناسب
- دانش پژوه باید:
- از روش مناسب برای انجام فعالیت بهره بگیرد
- آنها را به صورت مؤثری به کار بندد
- در موارد لزوم بر حسب نیاز آنها را تغییر دهد.
- در عین حال انعطاف پذیری و حتی در صورت نیاز طراحی مجدد فعالیت

ارزیابی دانش پژوهی (ادامه)

۴- نتایج قابل توجه

نتایج باید به دانش در آن حوزه بیافزایند، باعث تحریک یادگیری شوند، و یامشکلی را در خارج از حوزه دانشگاه حل کنند:

آیا دانش پژوه به اهداف خود دست یافته است؟

آیا فعالیت صورت گرفته در نهایت منجر به افزودن مطلبی به دانش موجود در آن زمینه شده است؟

آیا فعالیت صورت گرفته افق های جدیدی برای بررسی و مطالعه بیشتر ایجاد نموده است؟

ارزیابی دانش پژوهی (ادامه)

➤ ۵- ارائه مؤثر

➤ یک فعالیت دانش پژوهی هر قدر هم که برجسته و درخشان باشد در صورتی که به دیگران ارائه نشود به اتمام نرسیده است.

➤ آیا دانش پژوه از شیوه مناسب و مؤثری برای ارائه نتایج کار خود بهره جسته است؟

➤ آیا برای در میان گذاشتن فعالیت خود با گروه هدف خود از ابزارها و محیط های مناسب استفاده کرده است؟

➤ آیا دانش پژوه پیام خود را به روشنی و یکپارچگی لازم ارائه کرده است؟

ارزیابی دانش پژوهی (ادامه)

➤ بازبینی نقادانه

➤ تعمق و تفکر دانش پژوه در مورد فعالیت صورت گرفته

➤ استفاده از دیدگاه ها و نظرات دیگران در زمینه آن فعالیت

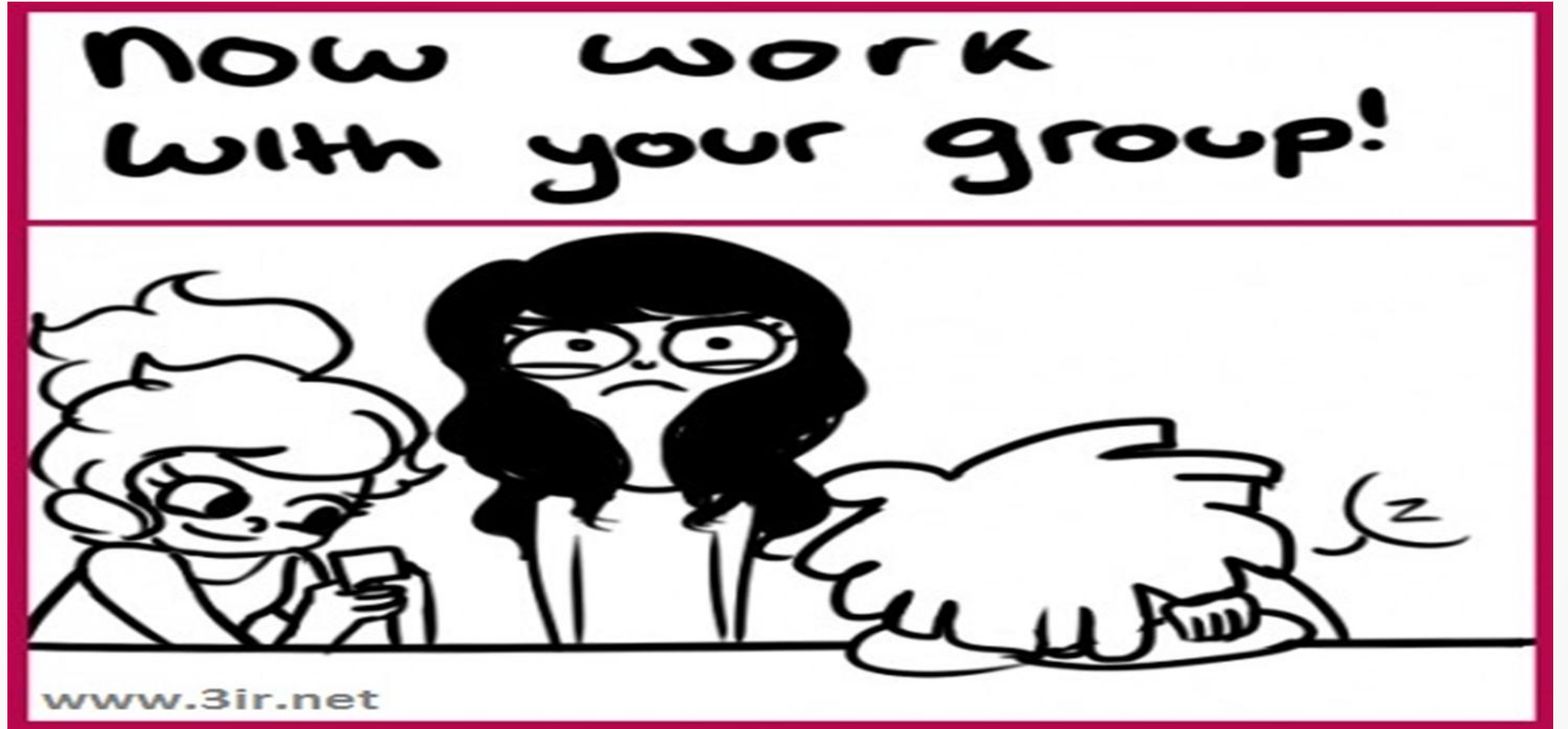
➤ درس گرفتن از این اقدامات در جهت بهبود بخشیدن به فعالیت خود

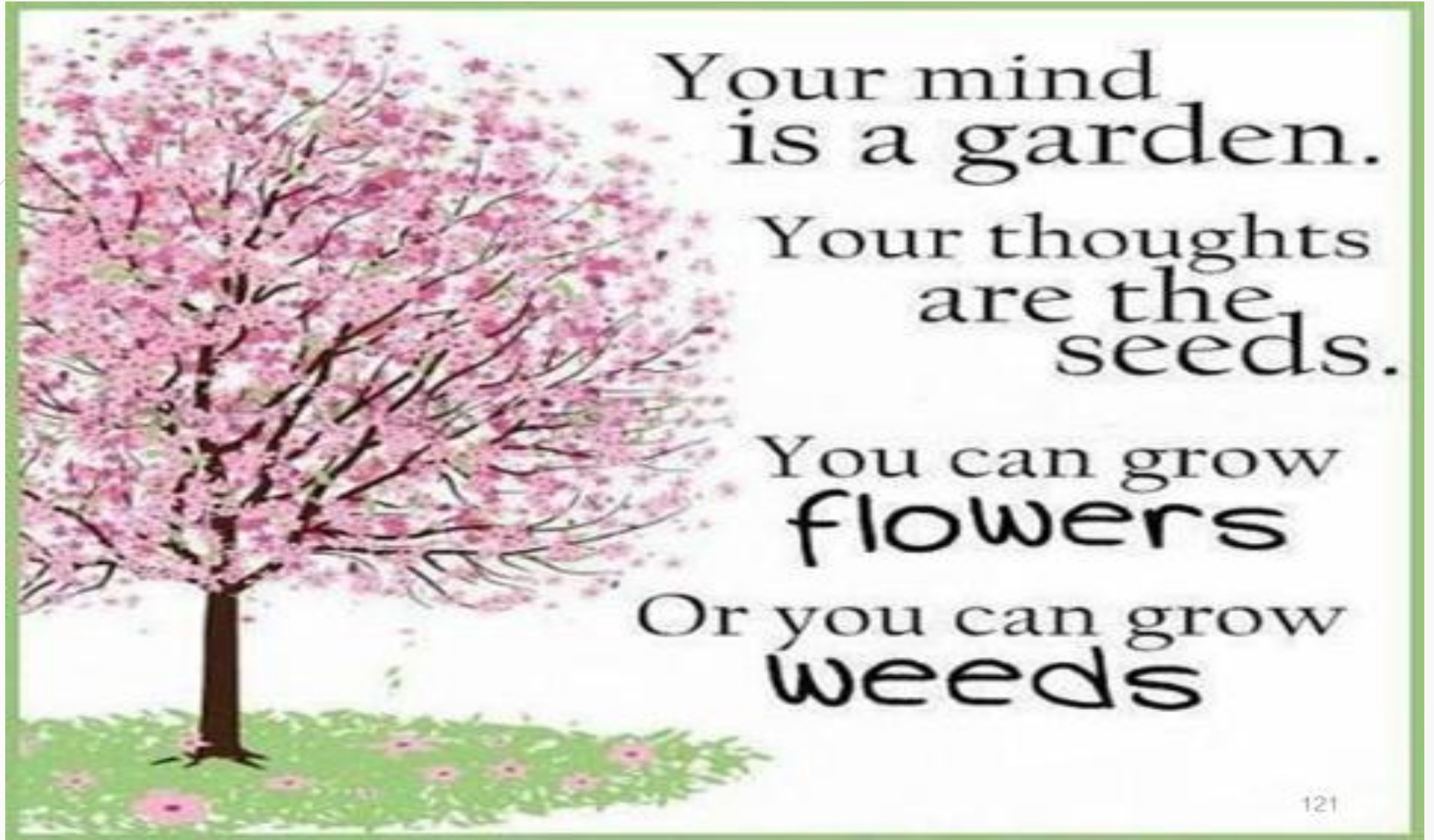
➤ استفاده از نتایج آن ارزیابی ها برای بهبود فعالیت های آتی

ارزیابی فعالیت های دانش پژوهی

- آیا فعالیت مورد بررسی در حوزه فعالیت های آموزشی است؟
- آیا فعالیت مورد بررسی واجد معیارهای گلاسیک می باشد؟
- آیا فعالیت مورد بررسی به نحو مقتضی و مناسبی مستندسازی شده است؟
- کمیت و کیفیت فعالیت مورد بررسی چگونه است؟
- فعالیت مورد بررسی در چه سطحی با جامعه آموزشی تعامل می کند؟

کار گروهی

Your mind
is a garden.

Your thoughts
are the
seeds.

You can grow
flowers

Or you can grow
weeds